

Vaalilautakuntien nimeäminen eduskuntavaaleihin 2023 ja päätösvallan delegointi keskusvaalilautakunnalle

Khall 17.01.2023 § 9
364/00.00.00.01/2022

Valmistelija hallintojohtaja Petra Tolonen, p. 040 5837 200.

Vuoden 2023 eduskuntavaalit toimitetaan sunnuntaina 2.4.2023. Ennakkoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa 22.3.2023 – 28.3.2023. Vaalilain 15 §:n mukaan kunnanhallituksen on hyväksyttävä ajoitin ennen vaaleja asetettava kutakin äänestysaluetta varten vaalilautakunta sekä laitoksissa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten vaalitoimikunta.

Vaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme.

Laitoksessa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten on asetettava yksi tai useampi vaalitoimikunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme.

Sekä vaalilautakunta että vaalitoimikunta ovat päätösvaltaisia kolmijäsenisinä.

Vuoden 2023 eduskuntavaaleissa vaalilautakunnan, vaalitoimikunnan jäsenten ja varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa asianomaisessa vaalipiirissä edellisissä eduskuntavaaleissa eli vuoden 2019 eduskuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita puoluekisteriin merkittyjä puolueita.

Vaalilautakuntien jäsenten poliittista edustavuutta tarkastellaan erikseen. Lähtökohtaisesti lain vaatimuksen toteutuminen edellyttää, että jäsenissä ja varajäsenissä ei ole kahta samaa puoluetta edustavaa henkilöä. Myös tasa-arvolain soveltamisessa tarkastelu tehdään siten, että sekä jäsenissä että varajäsenissä on oltava naisia ja miehiä kumpiakin vähintään 40 %.

Vaalilautakunnan varajäsenet ja vaalitoimikunnan varajäsenet on asetettava järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

On suositeltavaa, että varajäseniä nimettäisiin riittävästi, jotta mahdolliset sairauspoissaolot eivät vaikuttaisi vaalien järjestämiseen. Kuntalaki ei mahdollista päätösvallan siirtämistä väliaikaisesti keskusvaalilautakunnalle uusien varajäsenten nimeämiseksi. Kunnanhallitus voi kuitenkin antaa oikeuden varajäsenten siirtoon tarvittaessa äänestysalueelta toiselle.

Paltamon kunnalla on kaksi äänestysaluetta, joille molemmille on nimettävä vaalilautakunta ja laitoksissa toimitettava ennakkoäänestystä varten yksi tai useampi vaalitoimikunta.

Vaalilautakunnan jäsenten ja varajäsenten kelpoisuus:

Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten, että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava kunnassa edellisissä (vuoden 2019) eduskuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita puolerekisteriin merkittyjä puolueita.

Jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla ehdokas. Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa ”mahdollisuuksien mukaan” voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi ehdokkaita vaalilautakuntiin, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä.

Vaalilautakunnan jäsenten esteellisyys:

Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalilautakunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalilautakunnan tehtävissä, kuitenkin yhtä poikkeusta lukuun ottamatta: vaalilautakunnan jäsenenä oleva edustusvaalien ehdokkaana puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi ei saa toimia vaalilain 73 §:n 2 momentissa tarkoitettuna äänestäjän avustajana.

Vaalilautakunnan jäsenellä ja varajäsenellä, erityisesti puheenjohtajaksi nimettävällä tulee olla riittävä osaaminen tehtävään ja riittävästi aikaa perehtyä siihen.

Vaalitoimikunnan jäsenten ja varajäsenten kelpoisuus:

Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava kunnassa edellisissä (vuoden 2019) eduskuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita puolerekisteriin merkittyjä puolueita.

Jäsenenä tai varajäsenenä eivät voi olla vaalien ehdokas, hänen puolisonsa, lapsensa, sisaruksensa tai vanhempansa.

Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa ”mahdollisuuksien mukaan” voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi ehdokkaita vaalitoimikuntiin, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä.

Vaalitoimikunnan jäsenten esteellisyys:

Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalitoimikunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalitoimikunnan tehtävissä.

Vaalitoimikunnan jäsenellä ja varajäsenellä, erityisesti puheenjohtajaksi nimettävällä tulee olla riittävä osaaminen tehtävään ja riittävästi aikaa perehtyä siihen.

Samanaikaisesti valitsemiselle vaalilautakuntaan ja vaalitoimikuntaan ei ole estettä, koska tehtäviä ei hoideta samanaikaisesti.

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien puheenjohtajien ja varapuheenjohtajien nimet ja yhteystiedot on ilmoitettava kunnan keskusvaalilautakunnalle.

Esittelijä kunnanjohtaja Pasi Ahoniemi, puh. 044 7500 001.

Kunnanjohtajan päätösesitys: Kunnanhallitus

1. päättää valita vuoden 2023 eduskuntavaalien toimittamista varten Kirkonkylän äänestysalueen (001) ja Kontiomäen äänestysalueen (002) vaalilautakunnat varajäsenineen sekä yhden vaalitoimikunnan varajäsenineen laitoksissa tapahtuvaa ennakkoäänestystä varten.

2. päättää, että vaalilautakunnasta toiseen on mahdollista siirtää jäseniä, jos vaalipäivänä näyttää siltä, että joku vaalilautakunnasta ei ole päätösvaltainen. Kunnanhallitus valtuuttaa keskusvaalilautakunnan puheenjohtajan (varalla keskusvaalilautakunnan sihteerin) tekemään varsinaisen käytännön siirtopäätöksen.

Kunnanhallitus: Kunnanhallitus
1. nimesi vaalilautakuntiin ja vaalitoimikuntaan seuraavat henkilöt:

Kirkonkylän vaalilautakunta (äänestysalue 001):
Puheenjohtaja: Markku Väisänen (KESK)
Varapuheenjohtaja: Jari-Pekka Pyykkönen (VAS)
Jäsen: Saila Kärkkäinen (PS)
Jäsen: Pirkko Palm (SDP)
Jäsen: Terttu Väisänen (KESK)
1.varajäsen: Päivi Soldatkin (VAS)
2.varajäsen: Jani Viitanen (PS)
3.varajäsen: Eila Leinonen (KESK)
4.varajäsen: Vesa Hyvönen (KESK)

Kontiomäen vaalilautakunta (äänestysalue 002):
Puheenjohtaja: Reijo Koskela (KESK)
Varapuheenjohtaja: Kari Keränen (VAS)
Jäsen: Eero Keränen (SDP)
Jäsen: Hillevi Koskela (KESK)

Jäsen: Riitta Sorjamaa (VAS)

1.varajäsen: Hanna Kinnunen-Tolonen (KESK)

2.varajäsen: Soile Lillinen (VAS)

3.varajäsen: Erkki Kemppainen (KESK)

4.varajäsen: Niina Ruskonmäki-Kemppainen (KESK)

5.varajäsen: Pentti Keränen (KESK)

Vaalitoimikunta (laitoksissa tapahtuva ennakkoäänestys):

Puheenjohtaja: Matti Heikkinen (KESK)

Varapuheenjohtaja: Marijohanna Pyykkönen (VAS)

Jäsen: Eero Keränen (SDP)

1.varajäsen: Markku Väisänen (KESK)

2.varajäsen: Veijo Mikkonen (VAS)

3.varajäsen: Saima Kärkkäinen (PS)

2. Delegoi päätösvallan keskusvaalilautakunnalle kunnanjohtajan päätösehdotuksen mukaisesti.

Toimeenpano: ote ja yhteystietojen toimittaminen keskusvaalilautakunnalle, ote vaalilautakuntiin ja vaalitoimikuntaan nimetyille jäsenille ja varajäsenille.

Muutoksenhaku: oikaisuvaatimusohje.